

Energetinės plantacijos - teisinis reglamentavimas ir praktinės problemos

**„Norint turėti daug medaus, reikia, kad būtų
daug bičių geroje pievoje”**

**Vilnius, 2007 11 08
Jonas Šimėnas**

Enerģētiskās plantācijas - teisinis reglamentavimas ir praktiskās problēmas

Gali būt tāp:

Tačiau gali būt ir taip:

Ką daryti?

- 1. Sukelti abu avilius į pievą;**
- 2. Sukelti abu avilius į smėlyną;**
- 3. Nieko nedaryti.**

Ko reikia, kad augintume energetinius augalus* biokurui?

- Žemės;
- lėšų;
- technikos;
- noro.

** Energetiniai augalai – tai augalai, skirti energetiniams produktams gaminti (elektros ir šiluminei energijai, gaminamai iš biomasės).*

Kas reglamentuoja energetinių plantacijų auginimą?

- **Biokuro įstatymas:**
 - skatinti auginti žemės ūkio kultūras, iš kurių būtų gaunama biomasė energetikos tikslams;
 - sukurti teisinės sąlygas biomasei gauti ir perdirbti į biokurą.
- **Nacionalinė energetikos strategija:**
 - įveisti energetinių želdinių plantacijas ir nuolat plėsti jų plotus, 2015 m. energetinėms reikmėms patiekti 45 tūkst. tne, o 2025 m. – apie 70 tūkst. tne;
- **Biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004–2010 m. programa:**
 - įgyvendinama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, taip pat ES struktūrinių fondų ir kt.
- **Kaimo plėtros programa:**
 - parama trumpos rotacijos energetinių želdinių įveisimui.

Kaimo plėtros programa (2004 - 2006m.)

(Priemonė: “Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku”)

Kompensuojamos išlaidos (iki 5345 Lt / ha):

- miško želdinimo plano parengimas – iki 86 Lt / ha;
- dirvos paruošimas – iki 414 Lt / ha;
- sodmenų / sėklų įsigijimas – iki 0,15 Lt / vnt. ir ne daugiau 2969 Lt / ha (maksimalus tankumas 20 tūkst. vnt. / ha);
- sodmenų / sėklų transportavimas – iki 673 Lt / ha (ir ne daugiau 300 km atstumu);
- sodinimas / sėjimas – iki 539 Lt / ha.

Kaimo plėtros programa (2007 – 2013 m.) (1)

(6. PRIEMONĖ (žemės ūkio valdų modernizavimas)

3.2.4. Bendras tikslas: skatinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį pirminiame energijos balanse.

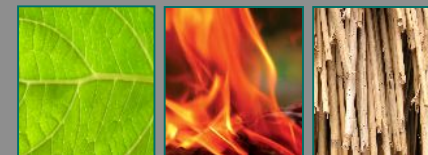
3.3.5. Veiklos tikslas: gauti energetinę žaliavą – biomasę.

4.3.1. Veiklos sritis: trumpos rotacijos energetinių želdinių įveisimas.

5. Paramos gavėjai: fiziniai ir juridiniai asmenys, turintys nuosavų žemės ūkio naudmenų.

6.3. Tinkamos finansuoti išlaidos:

- želdinimo projekto rengimas;
- dirvos paruošimas (Išskyrus “Natūra 200”);
- sodinukų įsigijimas;
- sodinimas;
- projekto viešinimas;
- bendrosios išlaidos.

Kaimo plėtros programa (2007 – 2013 m.) (2)

7.4. Tinkamumo kriterijai ir reikalavimai paramai gauti:

- žemės nuosavybė;
- projektas su sąlyga, kad nebus daroma žala drenažo sistemoms;
- trumpos rotacijos želdiniams (gluosniams, karklams, drebulėms (iki 5 m));
- apželdinamas plotas > 1 ha;
- želdiniai sodinami ŽŪN, laikantis GŪP;
- investicijos turi atitikti bendrijos standartus.

9.3. Paramos intensyvumas ir dydis (iki 5275Lt / ha tinkamų finansuoti):

- iki 40% visų tinkamų finansuoti išlaidų;
- jauniems ūkininkams iki 50%;
- mažiau palankiose žemėse parama didinama 10%.

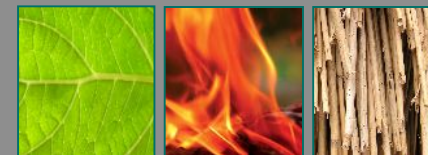
Reali parama 2587,5 Lt/ha (+ 10%)

Ar jau viskas tvarkoje, ar galime tikėtis daug “medaus”?

Deja ne, kadangi:

- **parama** energetinių plantacijų įveisimui **perpus sumažinta**;
- **žemėje**, kurią turi subjektas reikia **išsaugoti melioracijos įrenginius**, o kitos žemės jis įsigyti negali, nes nesibaigė žemės reforma;
- trumpos rotacijos energetinių augalų auginimas – tai **ne žemės ūkio veikla**, todėl neplanuojama parama technikos įsigijimui;
- trumpos rotacijos energetinių augalų auginimas – tai **ne miškininkystė**, todėl neplanuojama parama specialiosios technikos įsigijimui.

KITA PARAMA

- **Energetinių plantacijų auginimui:**
 - tiesioginės išmokos : 245 Lt / ha (+260 nepalankiose žemėse);
 - parama už energetinių augalų auginimą – 155 Lt / ha;
 - viso: 400Lt / ha (660).
- **Tradiciniam ūkininkavimui:**
 - tiesioginės išmokos : 460 Lt / ha (+260 nepalankiose žemėse);
 - parama už energetinių augalų auginimą – 155 Lt / ha;
 - viso: 615 Lt / ha (875).

O dabar, ar viskas tvarkoje?

- Išoriškai taip – sukurta sistema.
- Iš vidaus ne, nes:
 - **nėra žemės**
(nors dirvonuoja > 600 000 ha);
 - **neužtenka pinigų**
(paramos intensyvumas 50%);
 - **neremiamas specialios technikos įsigijimas**
(energetinės plantacijos – ne žemės ūkis ir ne miškas);
 - **nedaugėja noro**
(tradicinė žemdirbystė mažiau rizikinga).

Be to:

- **norint įveisti energetinę plantaciją reikalingas projektas;**
- **reikia pateikti paraišką į NMA bei kitus dokumentus:**
 - dokumentai, patvirtinantys **žemės nuosavybės** teisę;
 - pranešimas apie **valdos įregistravimą** Žemės ūkio ir kaimo verslo registre;
 - **leidimas** įveisti energetinę plantaciją;
 - **VMI** pažyma apie atsiskaitymą su biudžetu;
 - **VSD** fondo valdybos pažyma apie atsiskaitymą su šiuo fondu;
 - **komerciniai pasiūlymai** iš prekių ar paslaugų tiekėjų.

Kam visa tai, jeigu?

- tradicinių ž. ū. kultūrų auginimui nereikia nei leidimų, nei projektų, nei paraiškų, nei kitų pažymų;
- tradicinių ž. ū. kultūrų auginimas nereikalauja papildomų žinių ir technikos;
- tradicinių ž. ū. kultūrų auginimas (pagal šių metų kainas) labiau naudingas verslas.

Taigi...

Ar turėsime medaus?

Ką dar reikia padaryti?

- Sumažinti apribojimus dėl nuosavos žemės naudojimo (melioracija, el. linijos ir pan.).
- Leisti auginti energetines plantacijas nuomojamoje žemėje.
- Leisti nuomoti žemę energetinių plantacijų auginimui.
- Energetinių plantacijų taisyklėse palengvinti ES paramos įsisavinimą.
- Užtikrinti reikiamą paramos dydį energetinių plantacijų įveisimui
- Energetinių plantacijų auginimą priskirti augalininkystei.
- ES paramoje dėl specialiosios miškų naudojimo technikos įsigijimo išplėsti paramos gavėjų ratą, įtraukiant energetinių augalų augintojus.

***ESAME TAM, KAD PATEISINTUME
SAVO DARBUS PRIEŠ
ATEITIES KARTAS***

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!

Jonas Šimėnas
LITBIOMA direktorius
Tel. 8682 37767
El. p.: asociacija@biokuras.lt
www.biokuras.lt